

517

פרוטוקול מס' 95/א

מישיבה של ועדת הכספים, שהוקימה ביום ה',
ט"ו באייר, תשט"ז - 26.4.56
בשעה 16.00

נכחין:

- חברי הוועדה: י. גורדי - היו"ר
- י. אפרתי
- א. בקר
- א. בהיר
- י. בדר
- ס. דייין
- א. הרצפלד
- ס. חזני
- ס. לויין
- ז. סוזאייב
- י. צור
- ס. קלמר
- ח. רובין

סוזמנים:

- מר שרף - המסובה על הכנסות המדינה
- מר קמחי - סגן המסובה על הכנסות המדינה
- מר גבעוני - נציג משרד האוצר
- מר קטרון - נציג משרד המספטים
- מר בזק - מזכיר הוועדה

חוק יהב המגן, תשט"ז - 1956.

דד-הילום:

===

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גורדי:

ז. סוזאייב:
לאחר שהתייעצתי עם חברי למיעה, מוכן אני לספור את הצעתו לחוק יהב המגן, כדי שנוכל לסיים את ישיבת הוועדה עד שעה 8 בערב. אם לא נסיים את הדיונים עד שעה זאת - לא יהיה זה באשמתי ובאשמת סיעתי.

לא אוכל להציע את הצעותי לחוק, אלא שעה לא
שאקבל את הצעותיה הסופיות של הממשלה.

י. בדר:

נסייתי לחזור לקראת הצבעה משותפת על החוק וקראתי השלישית. לגבי חוקים רבים הסתפקתי בססירת הצעותי למזכיר הוועדה, מפני שידעתי מראש מה יהיה גודלן בקריאה השלישית. אך הפעם אינני יודע כיצד תקבלנה הצעותי ביחס לחוק יהב המגן. אני רק סגין שהחלט הדיונים בחוק והצאתו המהירה לקריאה השלישית חשובה כנראה יותר מהצבעתי בעת הקריאה האחרונה.

אני משתומם מאד לשמע דבריו של חה"כ בדר. ר
לא יקר כדי להשיג את התוצאה של קבלת החוק

היו"ר י. גורדי:

פה-אחד או לפחות ברוב גדול מאד בקריאה השלישית. אם רק יהיה צל של

א.ו.

ועדת הכספים
26.4.56

היו"ר י. גורלין:

תקנה כי הוטג תוצאה זאת, אטנה ליו"ר הכנסת ואבקטנו לרחות לימים מספר
את הקריאה הסלישית. בשום פנים ואופן אין לומר שהמאמץ לסיים את הדיון
בחוק עוד היום הוא על חשבון השגת הסכם כללי ביחס לחוק.

י. גורלין:

אני חושב כי הכרחי למחוק את סעיף 41
להצעת החוק, באשר הוא יוצר פעקציה
בקבעו כי תוצאות אשר הוצאו לשם הכנסה ולכן ספחיתות את ההכנסה למעטה,
לא ידאו אותן לצורך חוק זה ככאלה. כך, למשל, בעל עסק אשר למען עסקיו
הוציא סכום מסויים על סלמונים, אשר לו לנכות הוצאה זאת מהכנסתו,
ואין וואים סכום זה כהוצאה. הוא הדין לגבי חסמל ומכונות שהרופאים
משתמשים בהם.

כנגד זה רוחת כאן הדעה שיש לכלול
באינדקס את הטט שהוטל על בירה ועל סיגריות. אני לא הייתי עושה זאת,
מפני שבאינדקס יותר המחיה יש לכלול רק אותם המצרכים שהם חיוניים
לכל אדם, ואילו סיגריות ובירה אין לראות כמצרכים כאלה.

היו"ר י. גורלין:

בניח שהסיגריות והבירה לא היו בכללים
באינדקס, האם גם אז היית מתנגד לסעיף

י. גורלין:

במקרה זה היה לי יותר קל להסכים

היו"ר י. גורלין:

באיזה סכום תקטן ההכנסה המשווערת של
האוצר עקב מחיקת סעיף 41?

מר טרני:

לפי האומדן המשווער - במיליון וחצי
לירות. במקרה זה יתכן ובכלי חלק
מהוצאות לסלמונים ולמכונות המצאים בירי ונפאים, עורכי-דין וכו'
כהוצאות לצרכי עסק. יתכן כי במקרים מסויים, למשל במקרה של רופא
ונטגנולוג אשר אינו יכול לעבוד ללא חסמל, נראה חלק מהוצאותיו לחסמל
כהוצאות לצורך הכנסה.

י. גורלין:

אני מסכים לכתוב בחוק זה כי יהב המגן
לא יכלל בהוצאות המחיה.

היו"ר י. גורלין:

אף אני מסכים לזה, אך אין כל תכלית ל
כי הדברי אינו תלוי בנו.

סעיף 29

מר חובני:

אני מקווה כי ההייל יונדל גם על סיגריות
מתוצת חוץ.

מר טרני:

לא בנקל מקציב האוצר דולטרים לייחוד
סיגריות מחוץ-לארץ. עבור כל דולאר
המוקצב למטרה זו מקבל האוצר 5 לירות. אם יונדל היטל על סיגריות אלו
תקטן הכנסתו של האוצר מסקור זה.

סעיף 30

י. גורלין:

אינני מסכים לכך שההיטל על גאז יהיה
קטן יחסית מההיטל על חסמל. בעוד
שההיטל על גאז מביע ל-15% מהמחיר בלבד, מסתכם ההיטל על חסמל ב-20%.
אני מציע להעלות את יהב המגן על גאז ל-75 פרוטה לק"ג.

מר רובינ:

אני נגד הבדלה.

מר גורלין:

גם אני מתנגד לכך. הגאז אינו כלול
באינדקס, סכום שרק 80 אלף משפחות בארץ
משתמשות בגאז, אך שם אין זה אומר שיש להגדיל את ההיטל.

ועדת הכספים,
26.4.56

או.

ההיטל על גאז אינו צמוד מההיטל על חשמל,
מפני שלמעלה מ-45 הקו"ט הראשוניים פטורים

מר שרף:

מסמ.

סעיף 31

הינו"ר י. גורני:
אני הצעתי כי צריכת חשמל שאינה עולה
על שתיים וחצי לירות לחודש תהיה פטורה
ממס, שתיים וחצי לירות הוא הסלום עבור 50 קו"ט לעוד, וזוהי צריכה
ממוצעת של חשמל למשפחה. פעל לצריכה זו יוטל יתג מגן בסך 20%.

י. ברנר:
אני מציע להעביק את הפטור ממס עד
ל-47 קו"ט ולא עד שתיים וחצי לירות.

מר סמחי:
לפי חקירה שנערכה מגיעה תצרוכת חשמל
למשפחה בארץ בממוצע ל-42 קו"ט לחודש.
אולם ישנן תנודות גדולות בצריכה. בתל-אביב הגיע מכסימום הצריכה
ל-47 קו"ט לחודש, בירוסלים היתה הצריכה לפעמים רק 27 קו"ט לחודש.
התעריף הממוצע של חשמל לתצרוכת ביתית הוא כ-50 פרוטה לקו"ט.
על כן הצענו כי המס יוטל רק על צריכת חשמל מסתים וחצי לירות לחודש.

ח. רובינ:
אולם בסכום זה כלול גם התשלום הקבוע
עבור הסונה והתשלום הקבוע עבור חדרים.

מר סמחי:
התשלום הקבוע עבור הסונה מסתכם ב-110
פרוטה לחודש; התשלום עבור חדר, בלי כל
קט"ו עם הצריכה - ב-210 פרוטה לחדר. אם ננכה תשלומים אלה מסתים וחצי
לירות, גם אז יטארו עוד לפחות 42 קו"ט פטורים ממס, וזהו גם מספר
קו"ט הכלולים באינדוקס.

י. חזני:
מה דין התאורה הבטחונית במסקים, ומה
דינה של תאורת רחובות?

מר סמחי:
תאורת רחובות תהיה פטורה ממס.

מר שרף:
ברור, כי גם התאורה הבטחונית תהיה
פטורה ממס.

סעיף 32

האם שווי - פירושו ברוטו או נטו?
מר חזני:

מר שרף:
שווי אינו כולל מסים.
סעיף זה חל גם על חלקי מקררים המובאים
ומורכבים כאן להוציא זאת מתחולת המס, כי יש על זה בלאו
הכ"מ מסים גבוהים למדי.

פרט 429 כולל מכשירי חשמל ביתיים לאפייה
ולבישול. פרט 434 כולל מכשירי רדיו וגם כאן רוצים אנו להוציא
את החלקים המובאים מחוץ-לארץ ומורכבים בארץ. פרט 435 כולל מכונות
כביסה, וגם כאן יוצאו החלקים מתחולת המס. פרט 435 כולל סופגי אבק,
מכשירי גילוח חשמליים וכו'.

י. בהיר:
מה גובה המסים המוטלים על מקרר שהובא
מחוץ-לארץ ועל מקרר הסיוצה בארץ?

מר שרף:
על מקרר המובא מחוץ-לארץ ואשר עולה שם
100 דולאר מסילים אנו 300 לירות מס.
מקרר שהייצור המקומי הנמכר ב-1000 לירות גובים אנו כ-550 לירות מס.

א.ו.

א. בהיר:

אני מבקש לא לפטור מיהב המגן את
המקורים מהייצור המקומי. לדעתו, נצטרך
מאוחר יותר לבקש מקורות הכנסה נוספים ואז ייבנה מס מסצרכים הרבה
יותר חיוניים, והוא ימנע בסופו מספחות גדול יותר מהמס על מקורים

מ. טרנ:

אני מבקש לאפשר לנו בדיקה נוספת בנקודה
זו, כדי שנוכל לראות אם יש טעם בהטלת
יהב מגן על מקורים מהייצור המקומי. שאלה זו כרוכה בבעיה של עידוד
הייצור המקומי, כי מקורים אלה מורכבים באופן וישנם בהם חלקים המיוצרים
בארץ.

מ. סלטר:

אני מחנוד להטלת יהב מגן על מקורים
מהייצור המקומי.

ה. רובין:

אני מזהיר את הה"כ בהיר מפני הצעה כזאת,
באשר היא עלולה לעורר רוגז רב בקרב הציבור
ושכרה יצא בהפסקה. בתנאי האקלים שלנו מקור הנו בבחינת דבר חיוני
ורבבות מספחות פועלים חוסכות כספים במסך שנים רבות כדי לרכוש ממר
חטפלי. עבור מספחות אלה כל העלמה במחיר המקור תהווה מעמסה כבדה על

ז. סונזאייב:

כמה מס חושבים לגבות מהמקורים?

מ. טרנ:

כ-250 - 200 אלף לירות.

ז. סונזאייב:

האם נכון הוא שעל מחיר המקור הטוב מחוץ
לארץ מוסיפים את המחיר סי.איי.פ., על זה מוסיפים
על זה יהב מגן, אחר-כך מוסיפים לסכום כלו רווח סונזאייב ועל זה מס קניין

מ. טרנ:

זה נכון.

ז. סונזאייב:

פירוש הדבר שמסתמסים ביהב המגן כדי להב
את המס על המקור, אבל יחד עם זאת אין
רוצים לכלול את יהב המגן בהוצאות הייצור.

מ. טרנ:

בכמה במסוער תסתכם התוספת במס הקניה?

מ. טרנ:

כ-35% - כ-100 אלף לירות.

א. גטר:

אני מבקש שנציגי האוצר, בנואם לטקול את
הצעתו של הה"כ בהיר בדבר הטלת מס על
מקורים מהייצור המקומי, יקחו בחשבון כי ברגע שיוטל מס זה לא תהיה
הצדקה לא להטיל מס על רהיטים יקרים, שהם בבחינת מותרות הרבה יותר
ממקורים. אולם במקרה זה ניתקל בבעיה של הייצור המקומי.

מ. חוני:

אני מבקש שלא יוטל יהב מגן על מכונות
גילוח חטפליות.

מ. טרנ:

נעשה זאת.

א. בהיר:

אני חושב כי גיסתם של החברים להצעתו להטיל
מס מגן על מקורים אינה מצדיקה את גיסתם
לכל יתר העניינים.

מ. טרנ:

אני מציע להטיל יהב מגן גם על רדיו-פאספון
וכן על חלקים המובאים מחוץ-לארץ להרכבת מכשירי רדיו באן.
רדיו כולל רדיו-פאספון,
ולפי החוק מוטל מס על מכשירי רדיו.

או.

סעיף 33

ישנה הצעה להגדיל את כל הסייעורים בסעיף זה ב-20%.

הינו"ר י. גורני:

א. בקר:
נוסף לתמיכה בהצעתו של חה"כ גורני מציע אני לקיים סוג סליטי של מכוניות: מכוניות אשר יוצרו משנת 1952 או משנת 1953 ולהגדיל את המס עליהן.

א. לוינו:
אני רוצה להוסיף להצעתו של חה"כ בקר ולהנחין בין מכוניות שיוצרו משנת 1947 ואילך לבין מכוניות אשר יוצרו לפני שנת 1947. על אלו האחרונות יש להטיל מס נמוך יותר.

ז. סונזאייב:
האם ברור כי מכוניות-הולנדה מוצאות מחולת החוק?

כן.

מ. שוה:

א. בהיר:
אני מבקש להטיל יהב מגן גם על מכוניות חדשות המובאות עתה ארצה, ולחשב את המס לפי מחיר המכונית.

הינו"ר י. גורני:
נציגי האוצר שמעו את ההצעות בדבר העלאת המס על מכוניות ובדבר חלוקתן לסוגי סוגים נוספים ואני מציע כי יכינו הצעות נוסח בהתאם לזה.

מ. קמחי:
בקביעת סוגי המכוניות הלכנו בעקבות הסיווג הקיים לצורך תשלום אגרת הרסיון השנתית. מחמת לצורך תשלום האגרה מבחינים בין מכוניות אשר שנת ייצורן היא לפני או אחרי שנת 1945. אולם לפי הצעת נציגי מסדד התחבורה קבענו את הגבול לשנת 1947, כי מסדד התחבורה מציע עתה לקבוע שנה זאת כגבול לתשלום האגרה. סברנו כי שיקולים היפים לצרכי מסדד התחבורה יפים גם לתשלום יהב המגן.

אשר ליהב מגן על מכוניות פרטיות המובאות מחוץ-לארץ - אין כיום ייבוא סדיר של מכוניות, אולם במידה שקיימים מקרים כאלה מסלמים עבור המכונית מסכ בסך 70% על מחיר סוף ואחר-כך זא מסלמים עוד 35% על ערך המכונית.

א. בהיר:
אני מציע להטיל יהב מגן על דהיטי לוקסוס ועל כל מיני דברים יקרים שהם בבחינת מותרות.

הינו"ר י. גורני:
אני מציע לחה"כ בהיר להסתפק בנאטר בסעיף 37.

י. נדר:
אם תתקבל החלטה להרחיב את המסגרת של תחולת על מצרכים נוספים, יש לעבור באופן סיסטמי על רשימה של דברים שהם בבחינת מותרות ולקבוע על איזה מהם יוטל יהב-מגן.

ס. חזני:
אם אפשר במסגרת חוק זה להרחיב את רשימת הדברים מהם ייגבה יהב המגן, כדי לעשות זאת ולא להסתמך יתר על המידה על סעיף 37. אם לא תתקבל החלטה כזאת עתה, עלולים העתוננים וגם הציבור להתחיל בניחושים באשר להטלת המס על דברים נוספים. הלך-רוח כזה בקרב הציבור הוא בלתי-רצוי.

א. בקר:
גם אני מוכן להרחיב את מסגרת תחולת החוק, אולם אהיה מוכן לעשות זאת רק על-יסוד רשימה ולא באופן מקרי על-ידי הילת מס על מצרך זה או אחר. אם תוגס לנו רשימה כזאת ונצטרך לדון לגופו של הענין, יהיה עלינו לקחת בחשבון גם את בעיית הייצור המקומי.

ח. רובינ:
אני הייתי מלכתחילה נגד היטלים בלתי-יישירים ביהב-המגן. ראינו כי הטלת מס בדרגות המאפשרת של הייצור היא קשה למדי ובביית המס אינה מצליחה ביותר במקרים כאלה.

ח. 44 ב

עתה המגמה היא לצוות את המסים השלבים הייצור הסוקרטים, ולבטחם זו רצויה יותר.

בהסללת יתבטל על דבריו סותרות אני מציע לקחת בחשבון רק אותם סוצרים סגפיים המס שהם יכולה להתגמם במציאות ולא להסתר על הנייר בלבד. אלא הם רק אותם הסוצרים העוברים את המבחן:

היור י. גורני:

אני מסכים כי אין לדון על הרחבת המסלול, אלא על-יסוד רשימתם של סוצרים שהם מבחינת דברי סותרות, ושפסד להטיל עליהם מס נוסף. אני חושב כי ציגיל האוצר שמעו את הלך-הרוח הסודר בוועדה בדבר הסללת מס על סוצרים שאינם כלולים באמצעים, רק אם אלה הם סוצרי סותרות.

טעיה 37

היור י. גורני:

חלו שינויים בנוסחו של טעיה 37 והוא יבטח כדלקמן:

(א) המסלול, בהמלצת המועצה, רטאית תוך שנה מיום החילתו של חוק זה להציע לוועדת הכספים של הכנסת היטלים נוספים להסללת בביית הסכום של 50 מיליון לירות, לפי הפרקים 2-4 לחוק זה.

(ב) החלטת ועדת הכספים המאשרת הצעה כאמור, כולה או מקצתה, טעונה אישורה של הכנסת בדרך החלטה שתפורטם ברשומות.

(ג) דין היטל נוסף שהוחלט עליו כאמור כדין יתבטל לפי פרקים 2-4 לחוק זה.

מ. חונגי:

לוליא היה טעיה זה בחוק, האם אפשר היה להטיל היטלים נוספים?

מר סטרנו:

כן, אבל רק על-ידי חוק חדש של הכנסת.

מ. חונגי:

אני חושב שרצוי להטמיע טעיה זה. אם יתכנס במסך המון שיש צורך בהיטלים נוספים, מדוע לא יובא אז לכנסת חוק קצר אשר יסדיר את הדבר?

האם לאור המלים "בהמלצת המועצה" אין המסלול רטאית להציע לוועדת הכספים היטלים נוספים אשר המועצה לא המליצה עליהם?

מר גבע:

לפי נוסח זה - אין היא רטאית לעשות כן.

מ. חונגי:

אייצני שבין מדוע צריכה המסלול לקסוד עצמה בהמלצת המועצה.

באשר כאן "תוך שנה מיום החילתו של חוק זה" צטארו עדיין 11 חודשים לגביית מסים עקיפים ואנו שניחים שבשנים שנת כספים חדש יבוצעו המסים העקיפים. אולם בטעיה זה אומרים מדוע שנים שנת להחילת תקפו של חוק זה אפשר יהיה להציע על-פי אותו החוק היטלים נוספים, אשר לא ידוע מתי יבוצעו. אם זאת הייתה כוונת המנסחים, חושב אני כי היא בלתי-צודקת.

י. גורני:

טעיה זה הוא חמור מאד באשר הוא מנחה פגיעה בזכויות היסודית של כל פרלמנט להטיל מסים באמצעות חוק. פירוש המלים "כולה או מקצתה" כי לא יוכל להוסיף הצעות מסלול אלא צטרף רק לאשר הצעות שהוגשו לנו או להוסיף על חלק מהן. אנו כובלים על-ידי כך ידע עצמנו - דבר שהוא בלתי-באפשרותו. אם טעיה זה יתקבל יהיה זה מסונה מאד אם המסלול תרצה לעקוף את המועצה ולהטיל היטלים נוספים בדרך של חוק. אין גם צורך בטעיה זה לצייץ את החובה לגייס 50 מיליון לירות, כי חובה זו קיימת לפי חוק התקציב מס' 2. (אח כ רטמה מי)

ועדת הכספים
26.4.1956

לפני כן רשמה או

ס.י.

היו"ר י. גורני:

סעיף 4. הממשלה שומרת לנו אפשרות שעל אף האסור בחוק זה ובסעיף 1 לחוק זה, רשאי שר האוצר באישור ועדת הכספים להוציא בשנת הכספים 1956/57 סכומים נוספים למטרות האמורות בסעיף 1. אם ייווצר מצב שיהיה הכרח להוציא סכומים נוספים מעל ל-50 מיליון לירות, אין סכנה שאנחנו משתקים את פעולת הממשלה מבחינה זו. אלא מה, לא יהיה כסף, אז בינתיים סוציאליזם, ויביאו הצעת חוק כדי לאפשר את ההכנסות, כך שמבחינה זו סכנה כזו אינה קיימת, וזה רק בא לחזק את ההצעה שאפשר לוותר על סעיף 37 אם אין ביסוסים אחרים שקולים לשמור עליו.

סוגן שאם הממשלה מחליטה אחרת, היא שביאה

סעיף חדש.

ד"ר ג. סיטרון:

יש תמיד סעיף המאפשר לשלטונות המס לתקן טעויות, אבלנו זה איננו. לכן אמרנו

סעיף 61 יתן אפשרות כזאת.

ה. רובינ:

אני מציע להכניס את סעיף 61 עם השינויים המחוייבים לפי הענין ישר לתוך החק.

י. גורני:

דבר זה ברור לי בנוגע למס ישיר. הוא אינו ברור לי בנוגע למס עקיפין, כי מס עקיפין, כבר אי אפשר לשנות אותה. נביח שבגלל שהובא פחדן-לארץ איזה מכס, אני מציע

אם נעשתה טעות, בדרך כלל טעות הושל על סקרר השלילי שנכניס את זה לפדק הטע.

היו"ר י. גורני:

עכשיו מבין שהוספנו סעיף, סעיף 39 ייהפך לסעיף 40 ובו נאמר: "דרישת ידיעות" (קורא).

י. גורני:

אני מציע שוב שזה יהיה לגבי פרק שני ושלישי, כי אין לכם היום ספכות כזו בנוגע למס

עקיפין.

ג. טרנ:

בסדר.

היו"ר י. גורני:

סעיף 41, "סודיות" (קורא את הסעיף).

המלים, לפי פרק 2 ו-3.

סעיף 42, במקום המלים, לפי חוק זה "תואנה

סעיף 43, "משלוח בדואר חינם" (קורא את הסעיף).

סעיף 44, "הודעות בדבר מינויים" (קורא).

ה. רובינ:

בסעיף 44 יש לי הצעה, שייאמר: "המינוי ייכנס לתוקפו עם הפרסום ברשומות".

ד"ר ג. סיטרון:

לסעיף זה אין תקדים. יש לנו מינויים לפי 50 חוקים ועוצדה היא שפרסום ברשומות עלול להתעכב לטובע, ואין זו סיבה מספקת לעכב את הפעולות.

היו"ר י. גורני:

עוד נשקל בדבר זה.

סעיף 45, "ביצוע" (קורא).

י. גורני:

בענין זה תהיה לי הסתייגות, כי ביצוע החוק צריך להיות בידי שר האוצר.

ס.י.

ועדת הכספים
26.4.1956

היו"ר י. גורני:
יש פה איזו בעיה. נאמר כאן, על פי המלצת המועצה, אם אומרים שר האוצר מסונה על ביצוע החוק זהו רשאי בהמלצת המועצה, הוא יכול להיות גם פוסק יחיד. כנראה שהכוונה היא להבטיח שאם המועצה מחליטה על איזה דבר, שטר האוצר יימלך בדעת הממשלה.

ז. שרף:
רצינו לתת לחוק זה לבוש סיוח, אפילו אם הוא כבד במקצת.

היו"ר ס. גורני:
אין זה נושא להסתייגות. זה אחד מאותם הסעיפים שהוועדה תוכל להגיע בקשר אליהם למסקנה כללית.

סעיף 46, תחילה (קורא את הסעיף).

אנו חוזרים עכשיו לפרק 2, סעיף 5.

ס. חובני:
אני חוזר על הצעתי, להוסיף על כל 5,000 לירות. אם מקבלים את העקרון של דירוג כל 5,000 לירות, זה מחייב להכין טבלה אחרת.

היו"ר י. גורני:
אז תכין טבלה.

סעיף 6, פטור סיהב סגן (קורא את הסעיף).

פ. סזני:
אני רוצה להציע שאותה ההנחיה שיש בוועדת ערך לגבי משפחה עם ילד עם הכנסה של 1,500 לירות, שזה ייכנס לסעיף הזה.

ז. שרף:
אין התנגדות לכך.

ז. צור:
אני מציע תיקון בטכום, שההכנסה המינימלית הפטורה ממש היא 1,250 לירות לגבי רווק.

א. בהיר:
אני מציע שזה יהיה יפה רק לגבי בעלי משפחה עם ילד. ההצעה שלי היא שרווק המסתכר 1,000 או 1,200 לירות צריך יהיה לשלם יחב סגן, אם זה 52 פרוטות או 25 פרוטות - זאת צריך לברר. זאת אומרת שאין פטור לגבי רווק.

א. בסר:
לא צריך להתנגד להעלאה עד 1,250 לירות, כי במציאות זה דבר תיאורטי. גם אנשים צעירים אינם מסתכרים רק 100 או 120 לירות לחודש. הפטורות הנמוכות ביותר הן 130-150 לירות, אלא מי שאין לו מסדה מלאה, אם יש רווק שהכנסתו אינה עולה על 100 לירות לחודש, הוא צריך להיות פטור מתשלום יחב סגן.

היו"ר י. גורני:
אני רוצה להביד שכאן אציע שיטת זיכויים אחרת, אבל אני מעדיף להגיש זאת בכתב.

סעיף 7, זיכוי מיהב סגן בעד ילדים (קורא).

א. בהיר:
מדוע זה עד 20 שנה?

ז. שרף:
אנחנו הולכים לפי תיקי מס הכנסה.

ז. סזני:
מדוע לא נותנים את עטר הלידות בעד ילד ראשון?

ז. שרף:
לסעיף 6 יתווסף חלק האומר לגבי 1,000 לירות, ואם הוא נשוי עם ילד אחד או יותר, במקום 1,000 לירות יבוא הסכום 1,500 לירות, כי מ-1,000 עד 1,500 לירות, הפטור של 500 לירות בעד שני ילדים נוספים זה יותר מהזיכוי של 10 לירות.

ילדיה עד גיל 18 יש במדינה 700,000 מהם 400,000 ילדים ראשוניים
30,000 ילדים שלישיים ילד.

ח. רובין:
אני חושב שטרם מדובר על דבר אחר.
מדובר על פטור על הכנסה קטנה של
בעלי מספחה. אני מקבל זאת. אני מבין מתוך כך שטרם מדובר מסכים
לתת זיכוי לילד ראשון. אני בעד זיכוי, ואפילו למספחה עשירה,
ולא בסכום גדול, חמש לירות לשני הילדים הראשוניים.

ז. רייז:
עד גיל 20 זה יותר מדי. ילד בן עשרים
כבר איננו ילד, גם בן 18 איננו ילד.
ילד בגיל 16 צריך כבר לקיים את עצמו, על כן אני אומר לא עד 20,
כי אם עד 16-17 מכסים.

היו"ר י. גור: רייז יתן ישיבה בסוגים" (קורא).

ד"ר ג. קיסרון:
אנחנו מבקשים להוסיף את הפסוק: "זיכוי
לפי סעיף 7 יינתן לבעל או לאשה או מקצתו
על הסכמה כזו - כפי שיקבע המנהל".
לפי בחירתם המוסכמת, ואם לא ניתנה למנהל הודעה

היו"ר י. גור: סעיף 9, הוראות לגבי קיבוצים" (קורא).
אני רוצה להביע משאלה שלא נחזור על הוויכוח
המסורתי המתעורר מפעם לפעם כשאנחנו מגיעים לסוגיה זו. איננו רגואה
בזה תועלת ותכלית, ועוד תבואנה הזדמנויות רבות לעשות את הוויכוח הזה

י. בר: האם התוספת בשלוש הסדרות האחרונות של
ההצעה משנה משהו לעומת סעיף 19(א) או לא?

היו"ר י. גור: שום דבר, כמו בקודם.

ג. צור: אני מציע להוסיף תיקון על זיכוי קיבוצים
עבור ילדים בהתאם לסעיף 7, עבור ילד שלישי
ורביעי, ואם תקבל הצעת רובין גם עבור הילדים הראשוניים.

ז. שרה: אני מציע לנהוג כאן כמו במס הכנסה. אותה
שיטה שנהוגה שם תהיה נהוגה גם כאן.

ז. צור: זה לא עונה על זה.

מר גבעוני: מה שאתם מציעים בענין זה, זה שינוי של
מה שנאמר לגבי הקיבוץ במס הכנסה, יש
פה איזו שלמות, טובה או רעה, אבל גם במקרים אחרים אסרנו: לא נתקן
את פקודת מס הכנסה באמצעות יתב המגן. לכן אני מציע מסיבות אלו
לומר, בעקבות מס הכנסה בדיוק, ולהתחשב גם בחוסר האפשרות לביצוע
הענין הזה.

א. בקר: האם במס הכנסה קיימת געיה של ילד שלישי
ורביעי?

ז. שרה: לא קיימת.

ח. רובין: אינני יודע אם הסעיף בניסוחו זה זכור
להישאר. מה נאמר בסעיף 19(2) (א). לפני
שאני מביע דעה אני רוצה להבין מה בתוב בו, זה לא ברור לי. אי אפשר
לגבי הסעיף הזה רק לשלוח אותנו לפקודת חוק מס הכנסה, אלא צריך
לנסח את הרעיון הזה מחדש. אני מקבל שחישוב ההכנסה של הקיבוץ יצורף
מה שנאמר בסעיף 19(א).

ס.י.

עכשיו אני בא לשאלה שניה: מה עם הילדים?
נתה רוצה לחלק את יחידות המס, ויוצא שעל כל יחידת מס בקיבוץ
יש 1.3 ילד. לא צריך להיות אינטרנסט קיבוצי כדי להגיד שזה לא
מתקבל על הדעת. עוד לא החלטנו אם מקבלים את ההצעה שלי על זיכוי
בעד ילדים שהילד הראשון, אם מקבל את העמדה הזאת, לגבי הקיבוץ הבעיה
יותר קלה. אבל אם לא מקבלים אותה, לדעתי חובה להגיד כאן באופן
ברור, שבענין זה לגבי קיבוץ מסמפחה של שלושה ילדים - כמספחה בעיר.
אין העלמת הילדים לצרכי החישוב.

ג. הוצאות: סוף קיבוץ לא יגיע לדרגה של העיר, הוא יגיע עד 3,000 לירות.

ה. הכנסות: רוב רובם של הקיבוצים יהיו בקבוצות הכנסה של 2,000-3,000 לירות. זה כמו שכירים.

ז. מסוייגים: בחוק האורגניזציה יש סעיף 19(2)א(ב) בחוק מס הכנסה הקובע לצורך חישוב מס הכנסה לגבי קיבוצים הסכום של ההכנסה של הקיבוץ מתחלק על מספר יחידות מסקיות, ויש חצי מספר יחידות מסקיות. פה מסתמים רק על סעיף (א) ולא על סעיף (ב). וזה צריך להיות אי-הבנה. כפי שכתוב פה, אם בקיבוץ 200 חברים, ההכנסה מתחלק לפי מספר החברים.

ח. הוצאות: בסעיף 19(ב) מדובר גם כן על חברים ולא על יחידות מס.

ט. הוצאות: זה לא ברור. אם בקיבוץ יש 200 חברים, זה 100 יחידות מסקיות. אז לצורך מס הכנסה, אם יש הכנסה של 400,000 לירות, היא מתחלקת ל-100 יחידות, וכל יחידה חייבת לשלם מס הכנסה של 4,000 לירות. כפי שכתוב כאן יחלקו את ההכנסה של 400,000 לירות ל-200 חברים, ואז כל אחד יופיע פה כמו דווקא.

י. ולכן קודם כל יש הרושם כפי שזה כתוב כאן שזה עלול להטעות, כאילו הסכום צריך להתחלק בין מספר החברים ואז רוב הקיבוצים יהיו מסוחררים מתשלום היהב. אם לא זוהי הכוונה, אז אני מבקש שזה יהיה כתוב באופן ברור.

יא. דבר שני בנוגע לילד שלישי ורביעי. אני חושב שמצד אחד חבר הכנסה רובין צודק, אבל אנחנו לגבי קיבוצים בכלל יצרנו איזה חוק מיוחד, כשבחוק מס הכנסה יצרנו דבר מלאכותי של יחידה מסקית. אנחנו גם לקחנו את המוצע של ילדים לצורך חישוב מס הכנסה, כי לו היו מחלקים את הילדים, אז אי אפשר היה לדעת מה היה יוצא החשבון של הקיבוץ. הייתי מיעץ לרובין לא להתחיל בזה, כי אם קיבלנו פרינציפ של אחד במס הכנסה, פה לא צריך לעשות חשבון מדוייק לפי מסמפחה. אני לא רוצה את הפיקציה. אני רוצה שבחוק מס הכנסה יבוא החשבון מדוייק, אבל אתה יצרת איזה מושג ואל תתחיל בחוק המקביל לומר שיש שני ילד ברבע זה בודא לך שאתה יכול להשיג כזה מאות לירות. את תעיד זאת - אנחנו נדרוש תיקון גם שם.

יב. חשבוני: החשבון הוא שמס שיש לו הכנסה של 400,000 לירות ויש לו 200 חברים, אז ילך הגדל אם מחלקים את זה ל-100 זוגות ויוצא 4,000 לירות, או שמחלקים את זה ל-200 יחידות ויוצא 2,000 לירות.

יג. בקרה: ייתכן שמבחינה פורמליסטית יבשה יכול לישור לטעון: בלך באופן מקביל למס הכנסה, אבל נביח שהמדינה מחליטה לכל מסלם מס הכנסה בעד הילד השלישי לתת איזו תיקון תוספת מסמפחתית. אז תאמר: אין י. אף קיבוץ שבאופן מיוצע יחידה מסקית שלו תגיע ל-3 ילדים ויותר, מסוים שתמיד לפי המציאות בניח מתבגרים או גרעין מצטרף, ואז הממוצע הולך ויורד.

מ.י.

אם תתקבל הצעתו של רוביין, אין בעיה, היה מתקבל אותו פתרון כמו במס הכנסה, גם אם ילד שלישי מקבל זיכוי יותר גדול. אם הצעתו אינה מתקבלת, אז יוצא שהקיבוץ - אם לא מבחינה כספית, אבל מבחינה חברתית - יוצא מקופח.

א. בהיר:

אני רוצה להעיר הערה ביחס לגביית יהב הסגן מקיבוצים בכלל. אני חושב שסובן שבאופן מסוּע התשלום של הקיבוצים, מכיון שאין שם סום מקרה של פטור, אז מבחינה זו אני רוצה להגיד שלפי מה שנראה לי ההכנסה הנקיה שאנחנו לוקחים אותה בחשבון ואסר מתבססת גם במקרה שבקיבוץ יש הפסד, זה לא קטור. בדרך כלל אין לקיבוץ אפשרות, הוא צריך לשלם את היהב אפילו אם לא היתה לו הכנסה.

מר גבעוני:

אם יש הפסד, טובים זאת מהוצאות המחיה.

א. בהיר:

אם יקחו בחשבון את כל הזכויות של הוצאות המחיה, קיבוץ שיש לו הוצאות מחיה מינוס הפסד, הוא יסלם את כל היהב. זאת אומרת אין מקרה שהקיבוץ יכול לצאת בדפיציט, אבל הוא צריך לשלם את היהב. אותו הדבר במס הכנסה.

אז קודם כל אני רוצה להגיד שהסכומים שיסלמו למשל 16,000 משפחות קיבוציות מינוס אותם הקיבוצים שיהיו פטורים לפי חוק מס הכנסה, שהם על הגבול ועלו לפני שלוש שנים ואין להם עוד הכנסה מטלהם - הם פטורים, אז אני טוען שבדרך כלל אותן משפחות אסר יישארו - הם יסלמו את היהב בטלואו.

אסר לילדים - הטאלה איננה שאלה כספית. כי אני מתאר לעצמי כמה אלפי משפחות יש להם יותר מסני ילדים. אז יכול להיות ענין של 50,000 לירות של זיכוי, ולא הן קובעות. אבל אני מתנגד לזה מבחינה פרינציפיונית. היום אנחנו מדברים על 10 לירות זיכוי לילד, סחר נדבר על דבר אחר. לפי הכרתי ולפי החשבון קיבוץ חייב במס הכנסה אינו מסלם פחות מכל אזור, ואסור להגיד שהוא אינו זכאי לאותו זיכוי שמגיע לכל אזור.

הינ"ר י. גורי:

אני חושב שאי אפשר ללכת בסני כיוונים הפוכים בעת ובעונה אחת. אנחנו ביססנו את הענין דווקא מצדו החברתי ואמרנו שהסטרוקטורה החברתית של הקיבוץ מחייבת שיטה זו. אחרים חלקו על כך, הם טענו שאין דין קיבוץ כדין פועל בעיר, ואנחנו טענו בתשובה לזה שזה כפורר את הקיבוץ כיחידה חברתית. אילו למשל היום היו מדברים לא על יהב סגן אלא על תיקונים במס הכנסה, היו אומרים שמספחה עם שני ילדים ומעלה מקבלת זיכוי כזה, זה מגיע גם לקיבוץ. אם בקר אומר שזה קיפוח חברתי, אני אומר להיפך. אני מציע לסלק את ההצעה הזאת.

י. אפרתי:

אני מצטרף לדעתך, זה לא ענין שבחסד, זה דבר טבעי. הקיבוץ אחראי במשותף לכל הילדים, אז לטובת הענין הזה לא צריך לסנות זאת.

הינ"ר י. גורי:

סעיף 10(א), טיעורי המפרעות ליהב הסגן, סעיף 10(ב) (קורא).

מ. חוני:

יש לי אותה הערה כמו לגבי הטבלה הקודמת.

הינ"ר י. גורי:

אנשי האוצר יעשו חשבון ויראו.